

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Afgegeven ten behoeve van het Presidium van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Aan het bestuur van Stichting voor Politiek Wetenschappelijk Onderzoek

Ons oordeel

Wij hebben bijgaande financiële verantwoording ingevolge de Regeling financiële ondersteuning fracties Tweede Kamer van Stichting voor Politiek Wetenschappelijk Onderzoek te 's-Gravenhage over 2016 gecontroleerd.

Naar ons oordeel is de Verantwoording staat van baten en lasten fractiekosten jaar 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de vereisten volgens de Regeling financiële ondersteuning fracties Tweede Kamer. De Verantwoording staat van baten en lasten fractiekosten jaar 2016 geeft een getrouw beeld van de ontvangsten en kosten alsmede de grootte en de samenstelling van de egalisereserve.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het controleprotocol vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de financiële verantwoording'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting voor Politiek Wetenschappelijk Onderzoek zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van de basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring

De financiële verantwoording is opgesteld voor Stichting voor Politiek Wetenschappelijk Onderzoek met als doel Stichting voor Politiek Wetenschappelijk Onderzoek in staat te stellen te voldoen aan de Regeling financiële ondersteuning fracties Tweede Kamer. Hierdoor is de financiële verantwoording mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor Stichting voor Politiek Wetenschappelijk Onderzoek en het Presidium van de Tweede Kamer der Staten-Generaal en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de financiële verantwoording

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de financiële verantwoording in overeenstemming met de Regeling financiële ondersteuning fracties Tweede Kamer. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opstellen van de financiële verantwoording mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de financiële verantwoording

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze financiële verantwoording nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en het controleprotocol, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de financiële verantwoording afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor het opstellen van de financiële verantwoording en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de financiële verantwoording staan. Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de financiële verantwoording en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de financiële verantwoording de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met het bestuur van Stichting voor Politiek Wetenschappelijk Onderzoek onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 4 augustus 2017

Deloitte Accountants B.V.

Paraaf voor identificatiedoeleinden:

 drs. R.A. Spijker RA

Tweede Kamerfractie

Verantwoording staat van baten en lasten fractiekosten jaar 2016

Ontvangsten

Ontvangen financiële bijdrage	€ 6.700.000
Ontvangen giften	€ -
Overige ontvangsten	€ 5.075

Totaal ontvangsten € 6.705.075

Personeelskosten

Salarissen	€ 3.763.316
Werkgeverslasten	€ 593.669
Pensioenverzekering	€ 244.057
Opleidingskosten	€ 48.196
Inhuur externe medewerkers	€ 231.208
Overige personeelskosten	€ 201.727

Totaal personeelskosten € 5.082.173

Organisatie / bureaustkosten

Administratie- en accountantskosten	€ 23.009
Advies- en onderzoekskosten	€ 19.982
ICT kosten (telefonie, website, licenties enz.)	€ 74.085
Reprografische- en mediakosten	€ 43.025
Overige organisatie / bureaustkosten	€ 18.530

Totaal organisatie / bureaustkosten € 178.631

Fractiekosten

Media- en publiekskosten	€ 153.224
Reis , verblijf- en vervoerskosten	€ 16.995
Onderzoekskosten	€ 39.096
Overige fractiekosten	€ 135.575

Totaal fractiekosten € 344.890

Gemeenschappelijke kosten met partij

Informatievoorziening (website, partijblad enz.)	€ 89.133
Onderzoekskosten	€ -
Overige gemeenschappelijke kosten met de partij	€ -

Totaal gemeenschappelijke kosten met partij € 89.133

Overige kosten

€ -

Totale kosten 2016 € 5.694.827

Overschot € 1.010.248

Opbouw egaliseringsreserve

Stand reserve 31 december 2015 € 2.452.064

Resultaat 2016 € 1.010.248

Stand reserve 31 december 2016 € 3.462.312

Afbouw trekkingsrechten

Stand trekkingsrechten 31 december 2015 € 2.822.272

Afname door tekort 2016 € -

Stand trekkingsrechten 31 december 2016 € 2.822.272

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 4 augustus 2017

Tweede Kamerfractie

Stichting voor Politiek Wetenschappelijk Onderzoek heeft in 2016 geen giften of of andere bijdragen ontvangen zoals bedoeld in de regeling financiële ondersteuning fracties, artikel 8, lid 2, sub a.

Stichting voor Politiek Wetenschappelijk Onderzoek is in 2016 de onderstaande schulden aangegaan van € 25.000,- of meer zoals bedoeld in de regeling financiële ondersteuning fracties, artikel 8, lid 2, sub b.

- Blooming: Duinweg 5, 1861 GL Bergen, € 25.249,-
- Burst: Kratonkade 9a, 3024 ES Rotterdam, € 133.332,-
- Speech Republic: Hogehilweg 20, 1101 CD Amsterdam, € 25.410,-
- VVD partijbureau: Mauritskade 21, 2514 HD Den Haag, € 28.420,-
- VVD partijbureau: Mauritskade 21, 2514 HD Den Haag, € 109.375,-
- VVD partijbureau: Mauritskade 21, 2514 HD Den Haag, € 35.609,-

_____
Mr. H. Neppéus
Penningmeester boekjaar 2016

7/8
_____
Datum

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 4 augustus 2017